

Staðardagskrá 21 fyrir Strandabyggð

Efnisyfirlit

Inngangur.....	3
Fráveitumál.....	5
Úrgangsmál.....	6
Útivist og lífstíll.....	8
Skógrækt.....	10
Fjölskyldumál.....	11
Fræðslumál.....	13
Stofnanir sveitarfélagsins.....	15
Atvinnulífið.....	16
Menningarminjar.....	19
Umferð og flutningar.....	21
Skipulagsmál.....	22

Inngangur

Staðardagskrá 21 er velferðaráætlun sem öllum sveitarstjórnnum heimsins er ætlað að gera í samræmi við ályktun Heimsráðstefnu Sameinuðu þjóðanna um umhverfi og þróun, sem haldin var í Ríó de Janeiró 1992. Þessi áætlun skal unnin í samráði við íbúa og hagsmunaaðila á hverju svæði og á hún að tryggja komandi kynslóðum viðunandi lífsskilyrði. Með þessari áætlun er verið að vinna að framtíðarsýn fyrir sveitarfélagið og leitast er við að svara þeirri spurningu hvernig íbúarnir og aðrir hagsmunaaðilar, vilja að sveitarfélagið þróist á næstu árum og áratugum.

Í ársbyrjun 2007 samþykkti sveitarstjórn Strandabyggðar að hefja vinnu við mótun Staðardagskrár 21 fyrir sveitarfélagið. Umhverfisnefnd sveitarfélagsins var falið að leiða vinnuna en í henni sátu: Ásta Þórisdóttir formaður, Lýður Jónsson, Jón Gísli Jónsson, Jón Halldórsson og Eysteinn Gunnarsson. Með nefndinni starfaði Ragnhildur Helga Jónsdóttir ráðgjafi á Landsskrifstofu Staðardagskrár 21.

Staðardagskrá 21 byggist á virkri þátttöku íbúanna og samráði við þá. Til að tryggja að sem flest sjónarmið kæmu að vinnunni, var í upphafi ákveðið að efna til skoðanakönnunar á heimasíðunni www.strandir.is um hvaða málaflokka skyldi taka fyrir í þessari velferðaráætlun sveitarfélagsins. Þátttaka í kosningunni var mjög góð og niðurstöður hennar réðu vali málaflokka. Í framhaldi af því var efnt til íbúafundar í apríl 2007, þar sem íbúar gátu komið fram með sínar hugmyndir og sjónarmið um hvaða verkefni bæri að leggja áherslu á í Staðardagskránni. Fjöldi fólks mætti á þennan fund og vakti sérstaka athygli og ánægju hversu margir unglingar mættu. Þessi fundur var mjög árangursríkur og fjöldi hugmynda kom fram, sem nýttist inn í vinnu umhverfisnefndar við mótun áætlunarinnar. Jafnframt skýrðist hvaða atriði það eru sem íbúarnir vilja að lögð sé áhersla á. Öllum þeim sem tóku þátt í netkosningu og íbúafundinum er þakkað sérstaklega fyrir þeirra framlag til þessarar vinnu, sem er mjög mikilvægt því Staðardagskrá 21 er velferðaráætlun alls samfélagsins og mikilvægt að sem allra flestir komi að mótun hennar.

Í þessu skjali er fjallað um hvern málaflokk um sig, stuttlega lýst stöðu mála en áherslan er lögð á einstök verkefni sem þarf að hrinda í framkvæmd á næstu árum. Verkefni eru ekki tímasett en þeim er hins vegar raðað í mikilvægisröð, þannig að þau sem eru tölusett eru þau mikilvægustu og skal hrint fyrst í framkvæmd, en neðar eru önnur verkefni sem vinna skal að síðar. Tekið skal fram að verkefnin lúta ekki einungis að því sem er beint í verkahring sveitarstjórnar eða nefnda sveitarfélagsins, heldur er einnig mikilvægt að virkja önnur félög, fyrirtæki og einstaklinga sveitarfélagsins í að koma verkefnum í framkvæmd. Með því næst betri árangur og einnig er mikilvægt að allir aðilar í sveitarfélaginu stuðli í sameiningu að velferð samfélagsins.

Ákveðið var að fela nefndum sveitarfélagsins ábyrgð á einstökum málaflokkum. Nefndirnar skulu fylgja eftir að verkefnum sé hrint í framkvæmd. Jafnframt

mun umhverfisnefndin fara reglulega yfir áætlunina í heild sinni og kanna hvort henni sé framfylgt. Ábyrgð einstakra málaflokka er sem hér segir:

Málaflokkur	Ábyrgðaraðili
Fráveitumál	Umhverfisnefnd
Úrgangsmál	Umhverfisnefnd
Útivist og lífstíll	Íþrótt- og tómstundanefnd
Skógrækt	Umhverfisnefnd
Fjölskyldumál	Félagsmálaráð
Fræðslumál	Leikskólanefnd/Skólanefnd Grunnsk. og Tónskóla
Stofnanir sveitarfélagsins	Sveitarstjórn
Atvinnulífið	Atvinnumálanefnd
Menningarminjar	Menningarmálanefnd
Umferð og flutningar	Byggingar-, umferðar- og skipulagsnefnd
Skipulagsmál	Byggingar-, umferðar- og skipulagsnefnd

Mikilvægt er að eftirfylgni við skjalið sé tryggð, því tilgangurinn með þessari vinnu er að hrinda verkefnunum í framkvæmd, samfélagi og umhverfi í Strandabyggð til heilla. Því þarf sveitarstjórn að tryggja að skjalinu sé fylgt eftir, unnið sé að verkefnunum sem hér eru sett fram, ákveðinn aðili eða aðilar annist það og hafi til þess fjármagn. Einnig þarf reglulega að endurskoða þetta skjal, til að upplýsingar séu sem réttastar, nýjum verkefnum bætt við eftir föngum og önnur tekin út sem búið er að hrinda í framkvæmd.

Það er von þeirra sem að vinnunni komu að þessi velferðaráætlun Strandabyggðar nýtist samfélaginu til heilla og megi stuðla að sem bestum skilyrðum íbúa og náttúru um ókomin ár.

Fráveitumál

Staðan:

- Ástand fráveitna til sveita er víðast hvar í nokkuð góðu lagi. Rotþrær eru komnar á alla bæi, en á nokkrum bæjum, einkum í Bitrunni, eru siturlagnir ekki frá rotþrónum.
- Á Hólmavík er ástandið hins vegar lakara. Af 11 ræsum í bænum ná nokkur þeirra of stutt út í sjó, þar sem þau koma upp úr sjó á fjöru og reyndar oftár. Sérstaklega er það út frá Vesturtúni, sem lögnin er of stutt. Úti fyrir er þó viðtakinn almennt góður. Þynning frárennslis var mæld árið 2000 og var þá í mjög góðu lagi.
- Helsta fráveituvandamálið er hið mikla magn rækjuskeljar sem fer í frárennslisli. Um er að ræða mörg tonn á dag, þegar vinnslan er í fullum gangi og skapar það mikinn vanda. Bæði vegna mikils vatns sem þarf til að flytja skelina um kerfið, en jafnframt vegna áhrifa í viðtakanum.
- Á Hólmavík eru ekki aðskilin kerfi fyrir húsaskolp og ofanvatn.
- Ástand frárennslislagna er mjög misjafnt í þorpinu, en e.t.v. ekki að fullu ljóst.
- Ólíugildra er staðsett í iðnaðarhverfi en ekki eru til upplýsingar um hvaða fyrirtæki eru tengd henni, eða eru með eigin ólíugildirur.
- Gerður hefur verið samningur við fyrirtækið Hreinsitækni um losun rotþróa og verður sú losun gerð á tveggja ára fresti. Losunarsvæði fyrir seyru hafa verið skilgreind, í samráði við Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða, bæði á urðunarsvæði og við Ennisá í Bitrufirði.

Stefna:

Að fráveitur í Strandabyggð uppfylli öll þau skilyrði sem sett eru í lögum og reglugerðum um málaflokkinn.

Verkefni:

1. Útrásir í sjó verði lengdar til að tryggja að viðtaki sé nægilega góður.
 2. Ástand ólíugildra hjá fyrirtækjum (s.s. vélsmiðjan, Hólmadrangur, Essó, Vegagerðin, á Skeiði, ...) verði athugað og tryggt að þær virki sem skyldi.
- ◆ Rotþrær verði settar á þá sveitabæi, þar sem þær vantar enn, jafnframt því sem siturlagnir verði útbúnar þar sem þær vantar.
 - ◆ Átak verði gert í að kortleggja lagnir í þorpinu og laga ástand þeirra.
 - ◆ Ástand frárennslislagna við ípróttahús verði kannað.
 - ◆ Sett verði rotþró við Vesturtún og afrennslid leitt í sjó fram.
 - ◆ Á þeim svæðum í þorpinu þar sem frárennslisli fer í rotþró, verði tryggt að húsaskolp og ofanvatn sé aðskilið.

Úrgangsmál

Staðan:

- Öll sveitarfélögin í Strandasýslu standa sameiginlega að Sorpsamlagi Strandasýslu, sem fer með úrgangsmál á svæðinu.
- Sorpsamlagið er með samning við Endurvinnsluna/Sagaplast um að hirða eftirfarandi úrgangsflokka: rúlluplast, dagblöð, pappa, mjólkurfernur, umbúðapappa, dekk og brotajárn. Endurvinnslan tekur hins vegar ekki timbur.
- Svæðisáætlun um meðhöndlun úrgangs hefur ekki verið gerð, þó að sveitarstjórnnum beri að gera slíkt samkvæmt lögum nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs. Ákveðið var að Heilbrigðiseftirlit Vestfjarða myndi útbúa slíka áætlun, en það hefur þó ekki enn verið gert.
- Urðunarstaður sveitarfélagsins er í Skeljavík og er sorpsamlagið rekstraraðili þess svæðis. Þar er allur almennur úrgangur urðaður, en umgengni hefur oft verið ábótavant og óánægja meðal íbúa hvernig gengið er um svæðið. Urðunarstaðurinn hefur starfsleyfi til 1. júlí 2009.
- Úrgangur er hirtur vikulega á Hólmavík af starfsmönnum Sorpsamlagsins. Í dreifbýli eru hins vegar gámar sem íbúar sjá sjálfir um að koma úrganginum í.
- Ekki hefur enn verið útbúið lokað, afgirt gámasvæði.
- Íbúar eru ekki nægjanlega uppfræddir um hvert eigi að skila ákveðnum úrgangsflokkum; það vantar upp á miðlun upplýsinga til íbúa þó eitthvað hafi verið gefið út af fræðsluefni.

Stefnan:

Ávallt sé leitað allra leiða til að draga úr myndun úrgangs og endurnýta hann eins og hægt er. Öll meðhöndlun úrgangs sé eins og best gerist á landinu.

Verkefni:

1. Útbúið verði svæðisáætlun um meðhöndlun úrgangs, samanber lög nr. 55/2003 um meðhöndlun úrgangs og landsáætlun um meðhöndlun úrgangs.
 2. Útbúið verði áætlun um hvernig eigi að laga núverandi urðunarstað að hertum kröfum, sbr. reglugerð nr. 738/2003 um urðun úrgangs.
 3. Útbúið verði lokað gámaplan með góðum flokkunarmöguleikum fyrir endurvinnanlegan úrgang.
- ◆ Markviss fræðsla til almennings verði stöðugt í gangi, þar sem komið er á framfæri hvaða úrgangsflokka eigi að flokka sér, hvernig ganga skuli frá

hverjum flokki fyrir sig og fyrirkomulag á gámaplani. Þessi fræðsla gæti t.d. tengst verkefninu Vistvernd í verki.

- ◆ Urðunarstaðurinn verði skipulagður og lagaður (hvar á hvaða úrgangur að vera urðaður?) Skýrð verði verkaskipting milli sveitarfélags og sorpsamlags. Þetta tengist gerð aðlögunaráætlun fyrir urðunarstaðinn.
- ◆ Skipulag yfir urðunarstað verði skýrt; hver beri ábyrgð á staðnum. Boðleiðir verði skýrðar (hvað á að gera, hver á að gera það og hvernig á að gera það?).
- ◆ Árlega verði komið á hreinsunarátaki bæði í þéttbýli og dreifbýli. Í dreifbýli verði bændum boðið að hirt verði járn og timbur, auk almenns úrgangs.
- ◆ Kannaðir verði möguleikar á að kurla bretti til spónaframleiðslu, t.d. fyrir hestamennsku og hænsnarækt og/eða til stígagerðar.

Útivist og lífstíll

Staðan:

- Gönguhópur eldri borgara er nokkuð virkur.
- Leikvellir á Hól mavík hafa verið í lélegu ástandi en nú er undirbúningur hafinn að endurbótum á leikvöllinum við skólann.
- Þátttaka fullorðinna í íþróttum er þónokkur. Má þar nefna badminton, fótbolta, líkamsrækt, sund og Boot Camp.
- Ganga er nokkuð stunduð og hefur göngustígur um Borgirnar ótvírætt sannað gildi sitt.
- Á Hól mavík er starfræktur golfklúbbur.
- Útbúin hefur verið mótórcross-braut ofan við flugvöllinn.
- Engin sérstök fræðsla er í boði um lífstíl og umhverfismál fyrir almenna íbúa á vegum sveitarfélagsins, en hins vegar býður Fræðslumiðstöð Vestfjarða upp á nokkurn fjölda námskeiða á hverjum vetri sem falla undir þennan málaflokk.
- Heilsuklúbbur er starfandi þar sem fólk er vinnur að bættu mataræði og aukinni hreyfingu.

Stefna:

Íbúar og gestir séu hvattir til að nýta fallett umhverfi í sveitarfélaginu til útivistar, sér til ánægju og heilsuþótar. Sveitarfélagið verði þekkt fyrir góða aðstöðu til útivistar og heilbrigðan lífstíl íbúanna.

Verkefni:

1. Haldið verði námskeið fyrir starfsmenn stofnana og fyrirtækja um umhverfissvænni starfshætti.
2. Leikvöllur við Höfðatún verði endurbættur, þannig að öryggi barna sé tryggt.
3. Göngustígur af Borgarbraut og yfir í Grunnskólann verði lagfærður og lýsing sett upp á stíginn.
4. Merki sem vísar á gönguleiðina að minnismarki um Stefán frá Hvítadal, verði sett upp hjá söluskála.
5. Útbúinn verði göngustígur út á Grundir.
6. Átak verði gert í að fá fólk til að drepa á bílum fyrir utan leikskólann.
 - ◆ Haldin verði námskeið sem stuðla að bættum lífsstíl íbúanna.
 - ◆ Sveitarfélagið gerist aðili að verkefninu „Vistvernd í verki“.
 - ◆ Útbúar verði gönguleiðir t.d. upp Kálfanes og sú leið gæti tengst Óshringnum.

- ◆ Útbúinn verði göngustígur að minnismerki um Stefán frá Hvítadal, sem er á Hólmavík.
- ◆ Fundið verði geymsluhúsnæði fyrir muni Geislans.
- ◆ Gönguleiðir í nágrenni Hólmavíkur verði merktar og eldri merkingum viðhaldið.
- ◆ Útbúið verði gönguleiðakort af svæðinu, bæði til að setja á skilti og á kort fyrir ferðamenn (dreifildi).
- ◆ Lýsing á göngustígum t.d. milli skóla og íþróttahúss, og skóla og kirkju verði bætt.

Skógrækt

Staðan:

- Fimm jarðir eru með samning við Skjólskóga um skógrækt. Á þessum jörðum eru samtals um 330 ha teknir frá undir skógrækt. Þessu til viðbótar hafa nokkrar jarðir sótt um að komast í þetta verkefni.
- Skógræktarfélag Strandasýslu er starfandi og hefur umsjón með Hermannslundinum, Kálfanesborgunum og lundi ofan grunnskólans.
- Eldri skógarreitir finnast á svæðinu, s.s. í landi Laugabóls í Djúpi, í Ósi, Kálfanesi, Skeljavík og Klúku í Miðdal.
- Í Djúpinu er talsvert af náttúrulegum birkiskógi, m.a. í landi Melgraseyrar og Laugabóls. Strandavíðir er upprunninn í Selárdal og vex mikið af honum þar. Þá er víðir að verða áberandi, t.d. á eyrum Langadalsár í Ísafirði, eftir að beit lagðist þar af að mestu.
- Skógræktarfélagið og síðar grunnskólinn hafa unnið að gróðursetningu í svæðið fyrir ofan skólann og er þar komið skammtilegt svæði til útivistar og útikennslu.

Stefnan:

Gróðursetning og umhirða trjáa sé hluti af námi í skólum sveitarfélagsins.

Til staðar séu skipulögð svæði til skógræktar, bæði fyrir almenning og skólanemendur.

Verkefni:

1. Fengið verði svæði fyrir skólann til að gróðursetja í, t.d. í Borgum. Samið verði við Skógræktarfélag Strandasýslu um ráðstöfun á þessu landi.
 2. Áfram verði unnið að gróðursetningu fyrir ofan skólann, skipulagningu svæðisins og grisjun.
 3. Hugað verði að skógrækt innan bæjar á Hólmavík. Nemendur við Landbúnaðarháskóla Íslands verði fengnir til að vinna hugmyndavinnu um hvar væri hægt að planta trjágróðri innan þéttbýlisins.
- ◆ Skógræktarfélag Strandasýslu standi fyrir fjölskyldudegi þar sem væri m.a. fræðsla um gróðursetningu.
 - ◆ Skipulagt verði svæði sem væri opið almenningi til gróðursetningar. Kannaðir verði möguleikar á að Skógræktarfélag Strandasýslu útvegi plöntur fyrir almenning til gróðursetningar á þessu svæði.

Fjölskyldumál

Staðan:

- Almennt er staðan í fjölskyldumálum góð í sveitarfélaginu. Aðstaða fyrir tómstundaiðkun er góð fyrir flesta aldurshópa.
- Íþróttalíf er mjög öflugt á svæðinu, einkum á veturna, bæði í skólanum og íþróttafélaginu Geislanum. Þátttaka í íþróttum er minni á sumrin, líklega að hluta vegna þess að íþróttavöllurinn er ekki nægilega aðgengilegur fyrir krakkana, þar sem hann er utan við þorpið. Einnig er hluti ástæðunnar að ekki hefur verið boðið upp á leikjanámskeið, sem gæti ýtt undir frekara íþróttastarf á sumrin.
- Könnun hefur sýnt að 94% barna á aldrinum 6-16 ára, taki þátt í íþróttum. Í ársbyrjun 2007 var leikskólabörnum boðið að taka þátt í íþróttastarfinu og hefur það verið mjög vinsælt. Nýleg 25m sundlaug er á Hólmarvík og hefur sveitarstjórn Strandabyggðar ákveðið að frítt verði í sund fyrir 16 ára og yngri. Þá er skíðafélag á svæðinu sem mikil þátttaka er í.
- Félagsmiðstöð er starfrækt og er hún vel búin tækjum. Unglingarnir eru mjög virkir í þessu starfi. Einnig geta börnin tekið þátt í félagslífi með fullorðnum s.s. leikfélagi.
- Tónlistarlíf er öflugt gegnum tónlistarskólann, jafnframt því sem hljómsveit hefur verið að æfa.
- Mikið brottfall unglunga er úr framhaldsskóla, einkum hjá drengjum og er brottfallið helst á fyrstu tveimur önnunum.
- Í einstaka tilfellum er tölvunotkun barna og unglunga vandamál.
- Ýmis frjáls félagsamtök eru starfandi í sveitarfélaginu, sem sinna þessum málaflokkum. Lions og Kvenfélagið safna fé sem nýtt er til líknarmála. Þá er Björgunarsveitin Dagrenning starfandi, en hún sinnir hefðbundnum björgunarmálum, auk þess að halda fagnámskeið fyrir félagsmenn. Einnig er björgunarsveitin með ungliðastarf fyrir nemendur í þremur efstu bekkjum grunnskólans.

Stefna:

Í sveitarfélaginu sé eftirsóknarvert að búa fyrir alla aldurshópa og góð skilyrði til náms, starfs og afþreyingar.

Í sveitarfélaginu sé markvisst haldið í hefðir sem skapast hafa í gegnum árin og tengjast öllum aldurshópum.

Verkefni:

1. Fundin verði hentugur staður fyrir félagsstarf eldri borgara.
2. Körfuboltavöllur við grunnskólann verði lagfærður.
3. Íþróttavöllur við íþróttahús verði lagfærður.

4. Ráðinn verði íþrótta- og tómstundafulltrúi á vegum sveitarfélagsins, e.t.v. í hlutastarf.
 - ◆ Unnið verði að bættu félagsstarfi heimilisfólks á sjúkrahúsinu á Borgarbraut.
 - ◆ Boðið verði upp á leikjanámskeið á sumrin.
 - ◆ Fjölskyldudagur verði haldinn með leikjum og öðrum fjölskylduvænum stundum, með dagskrá fyrir alla til að vinna að saman. Gæti t.d. verið tengt Hamingjudögum.
 - ◆ Gerð verði könnun meðal íbúa um hvers konar afþreyingu helst vanti í sveitarfélagið og hvernig skuli unnið að uppbyggingu hennar.
 - ◆ Gerð verði könnun meðal barna og unglunga um hvers konar afþreyingu þau vilja fá t.d. í tengslum við félagsmiðstöðina.

Fræðslumál

Staðan:

- Í sveitarfélaginu eru reknir leikskóli, grunnskóli og tónlistarskóli.
- Nú eru 30 börn í leikskóla og 7 starfsmenn, þar af 1 með leikskólakennaramenntun og 1 þroskaþjálfari. Í maí byrjar einn starfsmaður eftir námsleyfi með menntun aðstoðarleikskólakennara. Frá hausti 2007 hefur börnum frá 12 mánaða aldri verið boðið pláss í leikskólanum vegna þess að ekkert starfandi dagforeldri er í sveitarfélaginu.
- Í grunnskólanum eru nú 75 börn í 1. – 10. bekk. Samkennt er í 2. og 3. bekk og í 5. og 6. bekk. Við skólann starfa 12 kennarar að skólastjórum meðtöldum, þar af eru 10 með kennararéttindi en hinir 2 í kennaranámi. Að auki starfa 6 aðilar við ræstingar, húsvörslu, skólaskjól, matseld og bókavörslu. Grunnskólinn hóf vinnu í Grænfánaverkefni nú í haust sem nú þegar hefur skilað nokkrum árangri. Stefnt er að því að skólinn móti sér umhverfisstefnu. Hægt og rólega er verið að auka vægi umhverfisfræðslu til að styðja við Grænfánaverkefnið.
- Tónskólinn er staðsettur innan Grunnskólans sem hefur bæði kosti og galla. Hann er mjög vel sóttur en starfar í miklum þrengslum þar sem hann er að hluta til staðsettur á skólabókasafninu og í mötuneyti.
- Fræðslumiðstöð Vestfjarða stendur fyrir ýmsum námskeiðum í tómstundum s.s. silfursmíði og skrautskrift. Einnig 30 tonna skipstjórnarréttindanáms.
- Í haust byrjaði á vegum Fræðslumiðstöðvar Grunnmenntaskóli á Hólmavík, þar sem um 10 aðilar eru að mynda brú frá grunnskóla yfir í menntaskóla.
- Háskólasetur Vestfjarða hóf einnig kennslu á fjölgreinabraut, sem er brú frá menntaskóla yfir í háskóla og eru 3 aðilar þátttakendur í því.
- Námsver/Framhaldsskóli: Verið er að koma upp fjarnámsveri í gamla Kaupfélagshúsinu þar sem verið er að koma upp „þekkingarsetri“. Þá er einnig í vinnslu á vegum sveitarfélagsins og atvinnufulltrúa að koma upp 1 – 2 fyrstu bekkjum framhaldsskóla.

Stefna:

Skólar sveitarfélagsins séu eftirsóknarverðir vinnustaðir fyrir nemendur og starfsmenn.

Aðstaða sé fyrir fólk á öllum aldri til að stunda nám í heimabyggð.

Verkefni:

1. Útbúið verði fjarnámsver á Hólmavík. Það tengist grunnenntaskóla sem stofnaður var haustið 2007.
2. Bóðið verði upp á framhaldsskólanám (1-2 ár), í samstarfi við aðra framhaldsskóla. Í tengslum við þetta verði komið á námsveri þar sem nemendur hafi aðstöðu.
3. Hvatt verði til aukinnar menntunar starfsfólks leikskólans.
4. Leikskólinn taki þátt í Grænfánanum.
5. Leik- og grunnskóli taki þátt í Yrkju, sem er skógræktarverkefni skóla.

Stofnanir sveitarfélagsins

Staðan:

- Helstu stofnanir sveitarfélagsins eru leik-, grunn- og tónlistarskóli, áhaldahús, höfnin, slökkvilið, íþróttamiðstöð, bókasafn og upplýsingamiðstöð, auk þess sem sveitarfélagið kemur að rekstri félagsheimilis og Sorpsamlags Strandasýslu.
- Gerð hefur verið gangskör að því að ná saman eigendum félagsheimilisins og vinna að lagfæringu á því, s.s. mála, parketleggja o.fl. Með betrubótum á húsinu ætti að vera auðveldara að auka nýtingu þess.
- Broddanesskóli er í eigu sveitarfélagsins en hann hefur litið verið nýttur síðustu ár. Nú hefur sveitarstjórn hins vegar ákveðið að selja skólann.
- Sveitarfélagið hefur rekið upplýsingamiðstöð fyrir ferðamenn og hefur hún verið vel rekin og þar unnin góð vinna.
- Sveitarstjórn hefur ákveðið að dreifa valdi út til stofnana sveitarfélagsins. Við fjárhagsáætlanagerð komi stjórnendur að þeirri vinnu og stjórnendur ráði meiru um hvernig fjármununum verði ráðstafað, jafnframt því að bera meiri ábyrgð.

Stefnan:

Stofnanir sveitarfélagsins séu ávallt reknar á ábyrgan og upplýstan hátt.

Markviss áætlanagerð sé eðlilegur hluti af öllu starfi stofnana sveitarfélagsins.

Verkefni:

1. Stjórnendur stofnana verði ábyrgari fyrir rekstri hverrar stofnunar.
2. Mótuð verði verkáætlun fyrir áhaldahús og unglíngavinnu, hvað gert verði á hverju ári um sig. Slík áætlun verði unnin sem hluti af þriggja ára fjárhagsáætlun sveitarfélagsins og verði þetta gert til að nýta vinnu og fjármagn betur og skilvirkar.
3. Sveitarfélagið taki upp skilvirkari stjórnun, verkþókhald verði innleitt og bætt áætlanagerð. Þetta verði gert til að tryggja betri nýtingu fjármuna sem eru til reiðu.
4. Unnin verði úttekt á ástandi eigna sveitarfélagsins og í framhaldinu verði mótuð áætlun um viðhald húsnæðis í eigu sveitarfélagsins.
 - ◆ Félagsheimili verði lagfært enn frekar.
 - ◆ Fundin verði frekari nýting á félagsheimilinu og hugsanlega gerðar breytingar á húsnæðinu í tengslum við þá stefnumörkun.
 - ◆ Komið verði á grænum innkaupum stofnana sveitarfélagsins og sameiginlegum innkaupum.

Atvinnulífið

Staðan:

Sjávarútvegur:

- Eina útgerðin í sveitarfélaginu er smábátaútgerð og hefur hún orðið fyrir niðurskurði kvóta líkt og annars staðar.
- Sveitarfélagið fær úthlutað byggðakvóta, sem sveitarstjórn deilir út, og hefur sá kvóti nýst útgerð á svæðinu, en hins vegar hefur aflinn verið settur á markað, eins og annar afli í sveitarfélaginu, og fluttur brott til vinnslu.
- Hólmadrangur er með rækjuvinnslu á Hólmavík en rekstur hefur verið erfiður síðustu misseri. Fyrirtækið fullvinnur rækjuna, en lítið hefur verið hugað að frekari áframvinnslu á aflanum. Mikið fellur til af skel við vinnsluna og hefur kítinvinnsla úr henni verið skoðuð, m.a. í samstarfi við norska aðila, en enn hefur ekki orðið af henni.
- Hólmadrangur hefur tekið þátt í sjávarútvegsklasa Vestfjarða, þar sem m.a. hefur verið skoðað kræklingaeldi, en frekar lítið komið út úr því ennþá, bæði fyrir fyrirtækið og sveitarfélagið.
- Nokkrir aðilar hafa stundað grásleppuveiðar, en þær veiðar eru mjög sveiflukenndar milli ára. Hrognin eru flutt lítt unnin burt af svæðinu.
- Þorskeldi er á Nauteyri, sveitarfélagið á jörðina en félag í einkaeigu rekur fyrirtækið. Hingað til hefur skortur á heitu vatni og tryggara rafmagni, staðið þessu verkefni fyrir þrifum.

Landbúnaður:

- Eingöngu sauðfjárbú eru á svæðinu og hefur búum fækkað en sum þeirra hafa stækkað, þannig að fjöldi skepna hefur ekki dregist eins mikið saman og fjöldi búa gefur til kynna.
- Nýliðun í bændastétt er lítil, meðalaldur er orðinn nokkuð hár og skapar það ákveðna ógn fyrir framtíð landbúnaðarins.
- Ekki er lengur neitt sláturhús á svæðinu og því þarf að flytja sláturgripi um langan veg. Þetta getur torvelað markaðssókn fyrir vörur af svæðinu.
- Bændur hafa í litlum mæli hafið sölu beint frá býli, bæði á kjöti og ull, en vonir eru bundnar við slík verkefni
- Nokkrir bændur hafa tekið þátt í verkefninu „Vaxtarsprotar“ sem er á vegum Framleiðnisjóðs landbúnaðarins og Impru á Nýsköpunarmiðstöð Íslands og hafa ýmis verkefni spröttið upp úr því.
- Gerð hefur verið rannsókn á gæðum Strandalambsins.

Þjónustugreinar:

- Þjónusta er stór þáttur í atvinnulífi sveitarfélagsins, miðað við íbúafjölda. Má þar nefna banka, sýsluskrifstofu, Orkubú Vestfjarða, Vegagerð, auk matvöruverslunar.
- Matvöruverslun, þar sem fást daglegar nauðsynjar, er á svæðinu og nokkuð góð, miðað við stærð markaðarins. En sérverslanir eru engar á staðnum, þ.e. verslanir með fatnað, raftæki, bækur o.fl.
- Þjónusta við ferðamenn er ekki nægilega góð, t.d. er lítil fjölbreytni veitingastaða og gistimöguleikar eru afar takmarkaðir, einkum fyrir hópa.

Ferðaþjónusta:

Vísað er til skýrslu sem Viktoría Rán Ólafsdóttir vann fyrir Atvinnumálanefnd Strandabyggðar í mars 2007 og nefnist: „Tillögur um aðkomu Strandabyggðar í þróun ferðamála á Ströndum“.

Stefnan:

- Í sveitarfélaginu sé öflugt atvinnulíf sem byggist á auðlindum svæðisins, til lands og sjávar.
- Gestum bjóðist að njóta þeirra auðlinda sem svæðið býður upp á, bæði sem upplifun og næring.
- Stöðugt sé unnið að þróun nýrra tækifæra fyrir íbúa svæðisins til frekari atvinnusköpunar.
- Ímynd sveitarfélagsins byggist á þeim auðlindum sem svæðið býr yfir, bæði náttúra þess og íbúarnir.

Verkefni:**Sjávarútvegur:**

1. Kannaðir verði möguleikar á að markaðssetja sjóstangveiði fyrir ferðamenn.
 2. Stuðlað verði að uppbyggingu landvinnslu sjávarafurða, þar sem áhersla verði lögð á hágæða vöru, en í litlu magni.
- ◆ Haldið verði áfram með markvissar tilraunir í kræklingarækt.
 - ◆ Þorskeldi verði byggt upp enn frekar.
 - ◆ Markvisst verði unnið að frekari þróunarvinnu og fullvinnslu rækjuafurða, e.t.v. í tengslum við aðra fiskvinnslu á svæðinu.
 - ◆ Hvatt verði til verkunar harðfisks á svæðinu úr afla sem landað er í sveitarfélaginu.

- ◆ Komið verði á beitningaþjónusta, þ.e. beitt sé fyrir aðra aðila heldur en þá sem eru hér á svæðinu. T.d. fyrir aðkomubáta sem gera út frá Drangsnesi o.fl.

Landbúnaður:

1. Áfram verði unnið að þróun verkefnisins „Beint frá býli“.
 2. Unnið verði að markaðsetningu á Strandalambi sem gæðaafurð, m.a. þar sem sérstaðan byggist á að um ósýkt svæði er að ræða.
 3. Kannaðir verði möguleikar á að hafa færanlegt sláturhús á svæðinu.
- ◆ Landeigendur verði hvattir til að stunda æðarrækt með markvissum hætti.

Þjónustugreinar:

1. Matvöruverslun og bensínstöð verði sameinaðar, til að auka þjónustu við heimamenn og ferðamenn.
 2. Þjónusta við flutningabíla verði stórlega bætt (snyrting, sturta, veitingasala) (t.d. morgunmat sé hægt að kaupa hjá ákveðinni manneskju, matsala.)
- ◆ Stuðlað verði að auknu samstarfi við nágrannasveitarfélög á sviði sjávarútvegs og annarar atvinnustarfsemi. Það sé reglulega skoðað þegar upp koma ný verkefni, hvort unnt sé að koma á samstarfi við nágrannasveitarfélög.
 - ◆ Komið verði á viðgerðaþjónustu vegna dreifikerfis símafyrirtækja. Sú þjónusta verði t.d. tengd Orkubúi, rafvirkjun eða öðru.
 - ◆ Ferðaþjónusta: Vísað er til skýrslu sem Viktoría Rán Ólafsdóttir vann fyrir Atvinnuálanefnd Strandabyggðar í mars 2007 og nefnist: „Tillögur um aðkomu Strandabyggðar í þróun ferðamála á Ströndum“.

Menningarminjar

Staðan:

- ARNKATLA 2008 er samtök ferðaþjónustuaðila á Ströndum og í Reykhólasveit og er tilgangur þeirra að tengja þessi tvö sveitarfélög saman sem einn áfangastað í ferðaþjónustu. Samtökin beina einkum sjónum að náttúruskoðun, sérstaklega fuglaskoðun og er ætlunin að markaðssetja þetta svæði út á þessa sérstöðu þess. Einnig hafa samtökin lagt grunn að skráningu á hvalakomum inn í Steingrímsfjörð.
- Örnefnaskrár eru til fyrir allar jarðir í sveitarfélaginu og margar þeirra hafa verið endurskoðaðar, en skrárnar eru ekki nógu aðgengilegar almenningi. Lítil hluti örnefna hefur verið kortlagður, ef frá eru talin örnefni tengd landbúnaði og sjávarútvegi í Kirkjubólshreppi, sem Hilmar Egill Sveinbjörnsson fjallaði um í BS ritgerð.
- Strandabyggð tekur þátt í rekstri Byggðasafns að Reykjum í Hrútafirði í gegnum Héraðsnefnd Strandasýslu. Þar eru varðveittir margir munir af Ströndum en því miður er safnið mjög illa sótt og aðsóknin hefur litið aukist síðustu ár.
- Sauðfjársetur á Ströndum er með sýningu í Sævangi við Steingrímsfjörð með áherslu á sauðfjárþúskað eldri og nýrri tíma. Þá hefur Sauðfjársetur staðið fyrir fjölda menningarviðburða frá opnun 2002. Strandabyggð styrkir Sauðfjársetur gegnum Héraðsnefnd.
- Gamli barnaskólinn á Hólmavík er kominn í niðurníðslu og óviðunandi að hafa hann áfram í því ástandi, en húsið er friðað.
- Fornleifaskráning hefur ekki verið gerð fyrir sveitarfélagið í heild sinni.
- Húsakönnun hefur farið fram í þéttbýli en ekki í dreifbýli.

Stefna:

Menningarminjar sveitarfélagsins eru merkilegur arfur sem hlúð sé að og virðing borin fyrir. Þær séu kynntar fyrir íbúum og gestum sveitarfélagsins og skapar það atvinnu sem er mikilvæg í samfélaginu.

Verkefni:

1. Stutt verði við uppbyggingu Þjóðtrúarstofu.
2. Komið verði á héraðsskjalasafni á svæðinu. Hlutverk þess væri t.d. að safna rituðum heimildum, ljósmyndum o.fl.
3. ARNKATLA 2008: Vísað er til niðurstöðu stefnumótunarfundar 24.-25. janúar 2008.
4. Ákvörðun verði tekin um nýtingu á gamla barnaskólanum.

5. Menningar- og áningarstaðir í sveitarfélaginu verði kortlagðir og komið á framfæri.
6. Áfram verði unnið að því að setja upp skilti með þjóðsögum, á söguslóðum.
 - ◆ Örnefnaskrár verði endurskoðaðar. Unnið verði í því að gera þær aðgengilegar fyrir almenning. T.d. verði félag aldraðra á svæðinu virkjað í þetta verkefni.
 - ◆ Matarmenning Stranda verði varðveitt, þróuð og markaðssett fyrir ferðamenn.
 - ◆ Áfram verði byggt á því sem fyrir er á sviði menningarmála, s.s. Galdrasafni og Sauðfjársetri.
 - ◆ Komið verði á tengslum við stofnanir og félög, innanlands og erlendis, sem starfa á þeim sviðum sem svæðið hefur markað sérstöðu sína á s.s. menningu (galdrar, sauðfjármenning, þjóðtrú, matarmenning), dýralíf, náttúru o.fl. Svæðið verði nýtt enn frekar til rannsókna og fræðistarfa á þessum sviðum.
 - ◆ Húsakönnun verði gerð í dreifbýli.
 - ◆ Á grundvelli húsakönnunar verði mótuð skýr stefna um það hvaða hús og mannvirki í sveitarfélaginu eigi að friða og hvernig skuli staðið að varðveislu og uppbyggingu þeirra.
 - ◆ Munnlegum sögnum af svæðinu verði safnað með skipulegum hætti. Þetta verði gert í samvinnu við Þjóðtrúarstofu.
 - ◆ Unnin verði fornleifaskráning í tengslum við gerð aðalskipulags.

Umferð og flutningar

Staðan:

- Verið er að leggja nýjan veg um Arnkötludal sem tengir Strandabyggð við Reykhólahrepp. Við þessa vegalagningu mun leiðin til Reykjavíkur stytta um 42 km.
- Almennt er ástand vega mjög slæmt. Djúpvegur nr. 61, sem liggur gegnum sveitarfélagið, er að tveimur þriðju hlutum malbikaður, en þriðjungurinn malarvegur sem víða er mjög illa farinn, auk þess sem malbikið er víða orðið illa farið. Með nýjum vegi minnkar álag á veginn suður sveitarfélagið, einkum vegna minni þungaflutninga og verður þá væntanlega auðveldara að halda honum í þolanlegu ástandi.
- Á leiðinni milli Hólmavíkur og Drangsness er nú einungis um 6/10 hlutar malbikaðir.
- Of lítill snjómokstur er á þeim útvegum þar sem sveitarfélagið ber kostnað af mokstri.

Stefna:

Ávallt sé unnið að öryggi í umferð og flutningum. Þær aðstæður séu skapaðar að öryggi sé sem mest bæði á vegum úti, sem og í þéttbýlinu.

Verkefni:

1. Þrýst verði á Vegagerðina um lagfæringu vega í sveitarfélaginu.
2. Brattagata verði lagfærð, þannig að halli götunnar verði minnkaður.
3. Götur innanbæjar á Hólmavík verði lagðar bundnu slitlagi.
4. Útbúið verði svæði fyrir flutningabíla þar sem þeir geta lagt, geymslu/skiptisvæði fyrir tengivagna o.fl. Lóðin milli Skeiði 1 og lögreglustöðvar myndi henta undir slíkt.
5. Útbúnar verði göngu-/hjólaleiðir innan þorpsins á Hólmavík.
 - ◆ Útbúin verði reiðleið frá hesthúsum og inn fyrir bæinn, upp fyrir Stakk. Einnig væri hægt að tengja við aðrar leiðir t.d. Óshringinn. Þessar leiðir henta bæði ríðandi, gangandi og hjólandi fólki.
 - ◆ Hugað verði að skipulagi gatna í nágrenni leikskólans.
 - ◆ Snjómokstur í sveitarfélaginu verði skipulagður þannig að nýtist íbúunum sem best.
 - ◆ Átak verði gert í að sporna við hraðakstri innanbæjar á Hólmavík.
 - ◆ Þrýst sé á Vegagerðina um lagningu reið-, göngu- og hjólastíga meðfram vegum í nágrenni Hólmavíkur.

Skipulagsmál

Staðan

- Enn hefur ekki verið unnið aðalskipulag fyrir allt sveitarfélagið. Fyrir sameiningu sveitarfélaganna var vinna við aðalskipulag Kirkjubólshrepps langt komin, en þó var það ekki samþykkt. Ekkert skipulag var til fyrir Broddaneshrepp. Aðalskipulag var unnið fyrir Hólmavík og gildi það frá 1994-2014. Það er nú þegar orðið úrelt að mörgu leyti. Nú hefur verið samið við fyrirtækið Landmótun um gerð aðalskipulags og er áætlað að þeirri vinnu ljúki árið 2009.
- Fjórðungssamband Vestfjarða vinnur að gerð svæðisskipulags fyrir Vestfirði í heild.

Stefna:

Í gildi sé gott skipulag sem hafi sjálfbæra þróun og velferð íbúanna að leiðarljósi.

Verkefnalisti:

- ◆ Útbúið verið aðalskipulag fyrir allt sveitarfélagið
- ◆ Skipulagðar verði byggingarlóðir á Hólmavík.
- ◆ Svæði fyrir frístundabyggð verði skipulögð í sveitarfélaginu. M.a. verði þar svæði með aðgang að sjó.
- ◆ Skipulag innanbæjar á Hólmavík verði lagfært. Meðal annars verði hugað að skipulagningu bílastæða, miðbæjartorgs, gönguleiða o.þ.h.
- ◆ Skipulagt verði útivistarsvæði og göngustígar í nágrenni Hólmavíkur.
- ◆ Skipulagi verði komið á Skeiðið til að lóðamörk séu skýr og umgengni batni.
- ◆ Búsetu- og mannvistarlandslag í sveitarfélaginu verði skráð í tengslum við gerð aðalskipulags.
- ◆ Skipulagt verði geymslusvæði úti á Grundum, þar sem almenningur hafi aðgang að svæði til að geyma ýmsa hluti. Þetta svæði verði skipulagt í samráði við heilbrigðiseftirlit.

Verkefnið var tekið upp í nýsameinuðu sveitarfélagi Strandabyggð og unnið að fyrstu útgáfu Staðardagskrá 21 frá hausti 2007. Í ársbyrjun 2008 var fengin leiðsögn frá Umís og unnið í samvinnu við þá. Vinnan við verkefnið stóð til maí 2008 og var samþykkt í sveitarstjórn 2. júlí 2008.

Verkefninu var stýrt af Umhverfisnefnd sveitarfélagsins en í henni sitja eftirfarandi.

Ásta Þórisdóttir formaður

Eysteinn Gunnarsson

Jón Halldórsson

Jón Gísli Jónsson,

Lýður Jónsson

Þátttaka almennings

Haldinn var íbúafundur 29.3. 2007 þar sem leitað var eftir vilja íbúa varðandi áherslur og hugmyndir fyrir verkefnið. Í framhaldi af íbúafundinum var gerð könnun meðal íbúa með hvaða málaflokkar þeim þættu mikilvægastir fyrir sveitarfélagið. Könnunin fór fram með rafrænum hætti á fréttavef Stranda. Niðurstaða könnunarinnar var notuð við endanlegt val á málflokkum. Þá var leitað til allra nefnda á vegum sveitarfélagsins til að koma að gerð Std21 fyrir Strandabyggð.

Málaflokkar

Fráveitumál

Úrgangsmál

Útivist og lífstíll

Skógrækt

Fjölskyldumál

Fræðslumál

Stofnanir sveitarfélagsins

Atvinnulífið

Menningarminjar

Umferð og flutningar

Skipulagsmál